

Code. Since the leading issues have a negative impact on the results of criminal proceedings, there is a need to resolve this issue at the legislative level, namely the addition of Art. 224 of the CPC of Ukraine by the wording that would prohibit the formulation of leading questions, namely those that already contain the answer, part of the answer or a hint to it.

List of references:

1. Сильнов М.А. Допрос как средство процессуального доказывания на предварительном следствии: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. М., 1997. 226 с.
2. Комарков В.С. Тактика допроса: Учебное пособие. Харьков. 1975.
3. Коновалова В.Е. тактика допроса свидетелей и обвиняемых. Х.: Изд-во Харьковского гос. ун-та им. А.М. Горького, 1956.
4. Порубов Н.И. Допрос: процессуальные и криминалистические аспекты: монография. М.: Юрлитинформ, 2013. 304 с.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення до джерела 13.03.2021 рік).
6. Коновалова В.Е. Допрос: тактика и психология. Харьков: Консум, 1999. 157 с.

Сароян Ріпсіме Мгерівна,

курсант 4 курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Приловський Володимир Володимирович,
доцент кафедри криміналістики та домедичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ТАНАТОЛОГІЇ

З точки зору права і закону смерть також цілком природна. Юридичний аспект танатології включає в себе найрізноманітніші проблеми, пов'язані зі смертю, вирішення яких так чи інакше залежить від їх законодавчої регламентації.

Найбільш прийнятним для судово-медичної науки і практики слід вважати чисто біологічне визначення смерті: "Смерть це припинення життєдіяльності організму і внаслідок цього – загибель індивідуума як

відособлену живої системи, що супроводжується розкладанням білків та інших біополімерів, які є основним матеріальним субстратом життя". Наука, яка вивчає процес вмирання, смерть і причини, що призводять до неї, називається Танатологія.

В рамках судової медицини ці проблеми розглядаються в розділі – судово-медична танатологія. Судово-медична танатологія вивчає смерть з позицій інтересів правоохоронних органів, які розкривають і розслідують злочини.

В ході розслідування злочинів одним з найважливіших засобів отримання доказової інформації по справі є проведення судово-медичної експертизи. Так, для встановлення тяжкості шкоди, заподіяної здоров'ю людини, проводиться судова експертиза живого особи. У таких випадках судово-медичний експерт на підставі вивчення характеру ушкоджень чи інших наслідків впливу на людину зовнішніх чинників вирішує питання про ступінь тяжкості заподіяної шкоди.

Деякі результати судово-медичних досліджень дозволяють органам попереднього розслідування і оперативним підрозділам знайти індивідуальні діагностичні характеристики особи, яка вчинила злочин вже на етапі перевірки повідомлення про підготовлюваний або вчинений злочин. Так, за біологічними слідами, виявленим в ході огляду місця події, можна встановити групову, статеву приналежність або більш індивідуальні характеристики злочинця.

Проблеми танатології (танатос – грец. Бог смерті) – стародавньої науки про смерть – для права мають особливий сенс. Саме з позицій права, закону необхідно вирішувати багато актуальних завдання цієї старої і разом з тим нової області людських знань. Характерно, що визначення причин смерті впливає, наприклад, на кваліфікацію злочину (судово-медична танатологія), цивільний процес регулює процедуру оголошення особи померлою, в суспільстві активно обговорюється правовий аспект евтаназії, тобто легалізації права на легку і «гідну» смерть, практика абортів, визначення правомірності суїцидів, розпорядження своїм тілом – реалізації соматичних прав. Тому такі дані необхідно враховувати в праві. На розвиток медичного права та біоетики значно вплинули наукові праці Н. Вейса, Х. Вольской-Липець, Р. Токарчука (Польща), В. Круса, М. Малейной, Р. Стефанчука, І. Синютт (Україна).

Танатологія – наука про смерть, є багатопрофільною наукою, яка об'єднує різні сфери знань в цій області. Її витoki ведуть до мислителів древньої Еллади. Однак як самостійна наука танатологія формується в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. [1].

Вважається, що предметом танатології є поняття смерті, вивчення її причин, процесу та запобігання проявам. Свого часу проблемами танатології займалися В. Неговский, М. Пирогов, В. Соловйов, Е. Трубецькой, І. Мечников та інші.

Значимість танатології для правової науки значно збільшилася у зв'язку з науково-технічною революцією ХХ ст., яка внесла істотні зміни в наші уявлення про смерть внаслідок розвитку реаніматології.

Судовою медициною смерть людини розглядається в першу чергу як смерть системи і тому при її визначенні судові медики орієнтуються на основні функції організму: діяльність центральної нервової системи; кровообіг і дихання. Практично, людину вважають мертвою з моменту припинення серцебиття і дихання.

Судово-медична експертиза трупа складається з таких моментів:

1. Ознайомлення з попередніми відомостями про обставини справи;
2. Зовнішній огляд трупа;
3. Розтин;
4. Додаткові дослідження;
5. Оформлення Висновку експерта.

Важливим моментом в процесі отримання доказів при виробництві судово-медичної експертизи трупа є взаємодія експерта і слідчого при призначенні експертизи. Так, Я.Л. Лейбович, описуючи порядок розтину трупа, пише, що обов'язково «крім лікаря і слідчого присутні ще двоє свідків, або так званих понятих. На підставі отриманих даних розтину лікарем складається акт судово-медичного дослідження трупа і передається особі, яка провадить слідство.

Таким чином, судово-медична експертиза є різновидом медичних експертиз, яка володіє певним статусом. В даний час суть даної експертизи полягає в проведенні експертного дослідження, яке засноване на використанні медичних знань за матеріалами перевірки повідомлення про злочин, кримінальних справах, цивільних справах, у справах про адміністративні правопорушення.

Слід зазначити, в даний час продовжує залишатися актуальним один вислів в якому стверджувалось, що трагічні події останнього часу (збройні конфлікти, стихійні лиха, техногенні катастрофи), пов'язані з масовою загибеллю людей неодноразово доводили не тільки високу значимість судово-медичної експертизи, як особливого, специфічного виду медичної діяльності, а й її незамінність у формуванні фактичної основи для побудови юридичних висновків.

Медична експертиза, на думку провідних вчених, являє собою процесуальну дію, яке проводиться відповідно до закону і направлено на «дослідження трупів, живих осіб, речових доказів та інших матеріальних об'єктів, а також матеріалів кримінальної справи». Таку експертизу проводять особи, обізнані в судовій медицині за дорученням осіб, які здійснюють розслідування, суд.

Список використаних джерел

1. Варава В.В. Современная российская танатология (опыт типологического описания) / В.В. Варава // Credo new : [теоретический

журнал]. URL : <http://credonew.ru/content/view/490/30> (дата звернення 14.12.2020)

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17_ (дата звернення 14.12.2020)

3. Судова медицина [Текст] : підручник / А. С. Лісовий [та ін.] ; ред. А. С. Лісовий ; Медичний ін-т УАНМ, Національний медичний ун-т ім. О.О.Богомольця, Запорізький держ. медичний ун-т. – 2.вид., доп. і перероб. – К. : Атіка, 2011. – 512 с

4. Судова медицина [Текст] : навч. посіб.: у 3 ч. / А. М. Романюк [та ін.]. – Суми : Сумський держ. ун-т, 2009 . Ч. 1 : Судово-медична експертиза трупа, 2009. – 132 с.

5. Інструкція про проведення судово-медичної експертизи, затверджена наказом МОЗ України N 6 від 17 січня 1995 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0254-95/print1469257411797240> (дата звернення 14.12.2020)

Сізоненко Ілля Сергійович,
курсант III курсу факультету
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Никифорова Олена Анатоліївна,
кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕТОДИ КРИМІНАЛІСТИКИ, ПРОБЛЕМА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Науковці не мають чіткої думки щодо терміну криміналістики та її методів. Одні вважають, що це правова наука або навчальна дисципліна, а інші – техніка. Тому виникає потреба у вирішенні питання, які ж саме методи вона використовує.

Метод (від грец. — «спосіб») — систематизована сукупність кроків, дій, які необхідно вчинити, щоб вирішити певне завдання або досягти певної мети. Методологія (від грец. — вчення про методи) — система принципів, методів і способів організації і побудови теоретичної і практичної діяльності людей; в той же час методологія є вченням про цю систему понять і їх взаємозв'язків.